

UNIVERSITI SAINS MALAYSIA

**Peperiksaan Semester Kedua
Sidang Akademik 1990/91**

Mac/April 1991

EBB 103/4 - Kimia Fizikal Bahan

Masa : [3 jam]

ARAHAN KEPADA CALON

Sila pastikan bahawa kertas soalan ini mengandungi LAPAN (8) mukasurat bercetak sebelum anda memulakan peperiksaan ini.

Kertas soalan ini mengandungi TUJUH (7) soalan semuanya.

Sila jawab 5 soalan sahaja.

Semua soalan mestilah dijawab di dalam Bahasa Malaysia

..2/-

1. a] Takat lebur kadmium pada 1 atm adalah 321°C dan haba perlakurannya adalah 13.66 kal/g. Perubahan isipadu akibat perlakuran adalah +0.0064 c.c/g. Kira takat lebur kadmium (a) pada tekanan 2 atm (b) dalam vakum.
(1 cal = 41.293 c.c atm)

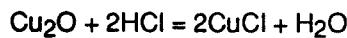
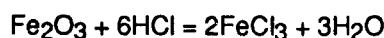
(8 markah)

- b] Soalan berikut memerlukan gambarajah Ellingham (Lampiran A)

- i] Pada suhu apakah karbon akan menurunkan SnO_2
- ii] Anggarkan suhu pada mana Ag_2O mula terurai di bawah tekanan oksigen 1 atmosfera.
- iii] Dapatkan perubahan tenaga bebas piawai untuk tindakbalas berikut pada 1200K penurunan oksida kuprum (I) oleh hidrogen (II) oksigen. Bandingkan kuasa penurunan antara hidrogen dan oksigen.
- iv] Pada suhu apakah tindakbalas berikut:-
$$\frac{4}{3} \text{Cr} + \text{O}_2 \longrightarrow \frac{2}{3} \text{Cr}_2\text{O}_3$$
pada keseimbangan bila $P_{\text{O}_2} = 10^{-14}$ atm.
- v] Terangkan kenapa terdapat perubahan cerun untuk garis tindakbalas:-
I] $2\text{Mg} + \text{O}_2 \longrightarrow 2\text{MgO}$ pada 1100°C
II] $2\text{Pb} + \text{O}_2 \longrightarrow 2\text{PbO}$ pada 1470°C

(12 markah)

2. Fe_2O_3 , PbO dan Cu_2O yang terdapat dalam bijih timah yang telah dipanggang mati bertindakbalas dengan 1.11M HCl pada 25°C menurut persamaan berikut:-

Kirakan haba proses pelarut-lesapan per 100 kg bijih pada 25°C . Andaikan SiO_2 dan SnO_2 yang terdapat dalam bijih tidak bertindakbalas dengan HCl semasa pelarut-lesapan.

Data:

- i] Komposisi bijih timah yang telah dipanggang mati:

Fe_2O_3	10%	SiO_2	15%
PbO	5%	SnO_2	65%
Cu_2O	5%		

ii] Haba pembentukan pada 25°C (kkal/mol)

Fe ₂ O ₃	Cu ₂ O	PbO	FeCl ₃	CuCl
-196.3	-40.0	-52.4	-92.0	-30.9

PbCl	H ₂ O	HCl
-83.2	-68.32	-17.4

(20 markah)

3. a] Satu mol besi disejukkan dari 1080°C secara lindap-kejut dalam bath besar pada (a) 25°C (b) 700°C. Kirakan perubahan entropi dalam bath, besi dan sistem terpencil menggunakan data bagi besi yang diberikan sebagai berikut:-

Suhu (K)	(H _T - H ₂₉₈)	(S _T - S ₂₉₈)
1353	7070	9.89
973	4000	6.78

(10 markah)

- b] Kirakan perubahan entalpi piawai dan entropi piawai pada 25°C bagi tindakbalas berikut:-

$$\Delta G^\circ = 760,000 + 7.6T \log T - 34.65 T \text{ Joule.}$$

(10 markah)

4. a] Kirakan tenaga pengaktifan bagi pensimmenan kuprum oleh Fe dari satu larutan kuprum sulfat yang mengandungi 1.32g Cu/liter dari data berikut:-

1 x 10 ³	2.80	2.90	2.95	3.05	3.15
T					
Pemalar Kadar, k x 10 ⁵	3.9	3.0	2.5	2.0	1.5
sm/saat					

(10 markah)

- b] Tunjukkan bahawa separuh-hayat untuk tindakbalas tertib pertama tidak bergantung kepada kepekatan awal.

Jika separuh hayat untuk penguraian radium adalah 1600 tahun. Kirakan pemalar kadar dalam unit minit⁻¹ dan saat⁻¹, andaikan tindakbalas adalah tertib pertama. Berapa tahunkah yang diperlukan untuk 90%. Suatu kuantiti tertentu radium akan lesap.

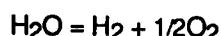
(10 markah)

...4/-

5. a] Dapatkan komposisi campuran H_2 - H_2O dalam keseimbangan dengan kobalt pada 1200K dan tekanan total 1 atm.

$$\Delta G^{\circ} = -59850 + 19.6T \text{ kalori}$$

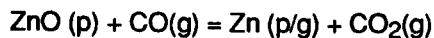

$$\Delta G^{\circ} = +59000 - 13.37T \text{ kalori}$$

Apakah kesan kepada keseimbangan dan juga komposisi dengan kehadiran nitrogen yang mempunyai tekanan separa 0.5 atm. (Anggupkan tekanan total 1 atm).

(12 markah)

- b] Untuk tindakbalas

Perubahan entalpi dan entropi pada 300K (Zn pepejal) dan 1200K (Zn gas) adalah seperti berikut:-

Suhu (T)	ΔH (kJ/mol)	$\Delta S(JK^{-1}Mol^{-1})$
300	65.0	13.7
1200	180.9	tiada

Dapatkan pemalar keseimbangan pada suhu 1200K ($R = 8.314 JK^{-1}Mol^{-1}$)

(8 markah)

6. a] Mengapakan lebih banyak kuantiti elektrik faraday diperlukan untuk menghasilkan satu gram aluminium daripada satu gram kuprum.

(4 markah)

- b] Mengapa hasil tindakbalas yang berbeza diperolehi bila $AlCl_3$ lebur dan larutan berair $AlCl_3$ dielektrolisiskan? Ramalkan hasil tindakbalas untuk setiap kes.

(4 markah)

- c] Hitung keupayaan yang diperlukan untuk memulakan pemendakan logam kuprum daripada suatu larutan 0.010M $CuSO_4$ dan mengandungi asid sulfurik yang mencukupi untuk memberikan kepekatan ion hidrogen $1.0 \times 10^{-4}M$.
(Andaikan O_2 dibebaskan pada 1.00 Atm).

(12 markah)

...5/-

7. a] Rintangan suatu sel kekonduktifan adalah 702Ω bila diisi dengan 0.0100M KCl, ($k = 0.14087 \Omega^{-1} m^{-1}$) dan 6920Ω bila diisi dengan 0.0100 M $HC_2H_3O_2$. Cari pamalar sel dan λ bagi asid.

(7 markah)

- b] Data berikut merujuk kepada penjerapan asetil alkohol daripada larutan benzena pada $25^\circ C$ oleh suatu sampel karbon hitam dan keluasan penjerapan nitrogen B.E.T. adalah $120m^2g^{-1}$.

Kepekatan keseimbangan/mol dm ⁻³	0.011	0.034	0.070	0.102	0.130
Jumlah terjerap/ $\mu\text{mol g}^{-1}$	22.1	46.2	63.4	72.6	77.6

Tunjukkan bahawa data memenuhi isoterm penjerapan langmuir dan hitung luas yang diduduki oleh setiap molekul asetil alkohol terjerap pada penjerapan terhad.

(13 markah)

-0000000-

LAMPIRAN A

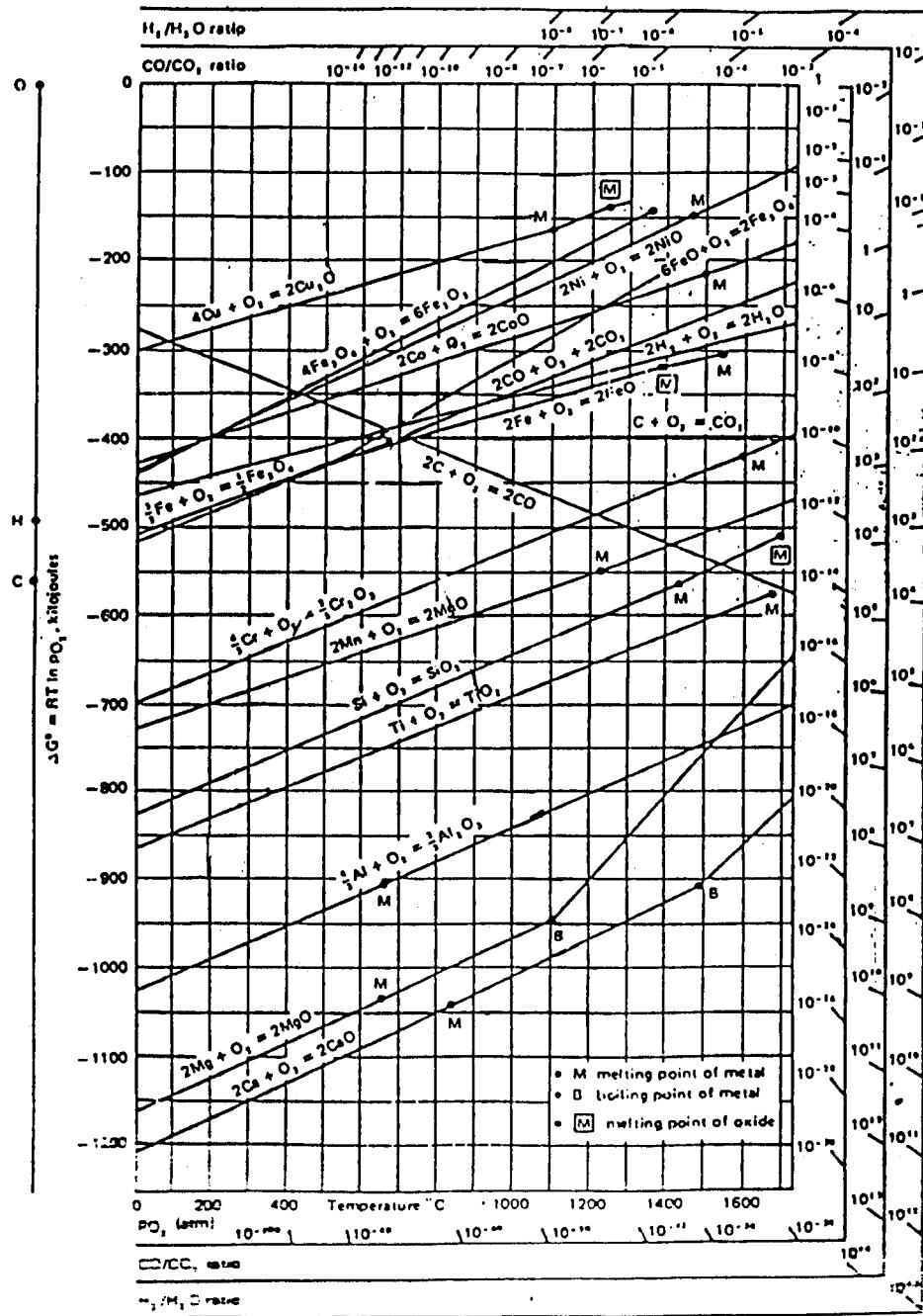

Fig. 10.13. The Ellingham diagram for metallurgically important oxides.

Beberapa keupayaan penurunan piawai elektrod pada 298K

Tindakbalas elektrod	E°/V
$\text{Al}^{3+} \text{(aq)} + 3\text{e} \rightarrow \text{Al(p)}$	-1.68
$\text{Ni}^{2+} \text{(aq)} + 2\text{e} \rightarrow \text{Ni(p)}$	-0.24
$\text{Sn}^{2+} \text{(aq)} + 2\text{e} \rightarrow \text{Sn (p)}$	-0.14
$\text{H}^{+} \text{(aq)} + \text{e} \rightarrow \frac{1}{2} \text{H}_2 \text{(q)}$	0
$\text{Sn}^{4+} \text{(aq)} + 2\text{e} \rightarrow \text{Sn}^{2+} \text{(aq)}$	0.15
$\text{Fe}^{3+} \text{(aq)} + \text{e} \rightarrow \text{Fe}^{2+} \text{(aq)}$	0.77
$\text{MnO}_4^- \text{(aq)} + 8\text{H}^+ \text{(aq)} + 5\text{e}^- \rightarrow \text{Mn}^{2+} \text{(aq)} + 4\text{H}_2\text{O}$	1.51
$\text{Cu}^{2+} + 2\text{e} \rightarrow \text{Cu (p)}$	0.337V
$\frac{1}{2} \text{O}_2 \text{(g)} + 2\text{H}^+ + 2\text{e} \rightarrow \text{H}_2\text{O}$	1.23V

UNIVERSITI SAINS MALAYSIA
Pusat Pengajian Kejuruteraan Bahan & Sumber Mineral
Pemalar Asas Dalam Kimia Fizik

<u>Simbol</u>	<u>Keterangan</u>	<u>Nilai</u>
N_A	Nombor Avogadro	$6.022 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$
F	Pemalar Faraday	$96,500 \text{ C mol}^{-1}$, atau elektron per mol, elektron
e	Cas elektron	$4.80 \times 10^{-10} \text{ esu}$ $1.60 \times 10^{-19} \text{ C atau coulomb}$
m_e	Jisim elektron	$9.11 \times 10^{-28} \text{ g}$ $9.11 \times 10^{-31} \text{ kg}$
m_p	Jisim proton	$1.67 \times 10^{-24} \text{ g}$ $1.67 \times 10^{-27} \text{ kg}$
h	Pemalar Planck	$6.626 \times 10^{-27} \text{ erg s}$ $6.626 \times 10^{-34} \text{ J s}$
c	Halaju cahaya	$3.0 \times 10^{10} \text{ cm s}^{-1}$ $3.0 \times 10^8 \text{ m s}^{-1}$
R	Pemalar Gas	$8.314 \times 10^7 \text{ erg K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$ $8.314 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$ $0.082 \text{ atm K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$ $1.987 \text{ cal K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$
k	Pemalar Boltzmann	$1.380 \times 10^{-16} \text{ erg K}^{-1} \text{ molekul}^{-1}$ $1.380 \times 10^{-23} \text{ J K}^{-1} \text{ molekul}^{-1}$
g		9.81 cm s^{-2} 9.81 m s^{-2}
1 atm		76 cm Hg $1.013 \times 10^6 \text{ dyn cm}^{-2}$ $101,325 \text{ N m}^{-2}$
$\frac{2.303 RT}{F}$		0.0591 V, atau volt, pada 25°C
R_H	Angkatap Rydbergs	$109,678 \text{ cm}^{-1}$

Berat Atom Yang Berguna

H = 1.0	C = 12.0	I = 126.9	Fe = 55.8	As = 74.9
Br = 79.9	Cl = 35.5	Ag = 107.9	Pb = 207.0	Hg = 200.5
Na = 23.0	K = 39.1	N = 14.0	Cu = 63.5	
O = 16.0	S = 32.0	P = 31.0	Ca = 40.1	
Cr = 51.9	Ba = 56			